

USKONTO

Uskonnonopetuksen tehtävänä on antaa opiskelijoille laaja uskonnollinen ja katsomuksellinen yleissivistys. Uskonnonopetuksessa tutustutaan uskontoihin, uskonnollisuuden ilmenemismuotoihin ja uskonnottomuuteen. Opetuksessa uskontoja tarkastellaan monipuolisesti osana kulttuuria, kulttuuriperintöä ja yhteiskuntaa sekä yksilön ja yhteisön elämää. Oppiaineessa hyödynnetään teologista ja uskontotieteellistä tutkimusta sekä kulttuurin, yhteiskunnan ja taiteen tutkimusta. Lisäksi opetuksessa käytetään eri uskontojen omia lähteitä ja eri medioiden välittämää ajankohtaista materiaalia. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä ja käytetään aktivoivia luovia ja oppilaskeskeisiä työtapoja. Opiskelussa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologian antamia mahdollisuuksia.

Opetus antaa monipuolista tietoa uskonnoista ja katsomuksista sekä auttaa ymmärtämään niiden olemusta, tehtävää ja merkitystä yhteiskunnassa ja yksilöiden elämässä sekä niistä käytävää keskustelua. Opiskelijoita ohjataan tarkastelemaan uskontoja ja katsomuksia analyttisesti eri näkökulmista. Uskonnonopetus antaa valmiuksia oman maailmankatsomuksen rakentamiseen ja jäsentämiseen sekä uskontojen ja katsomusten väliseen dialogiin moniuskontoisessa maailmassa. Oppiaine tukee opiskelijan kasvua yhteisön ja demokraattisen yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi. Uskonnonopetus ottaa erilaiset näkemykset huomioon ja kunnioittaa yksilöllisiä vakaumuksia.

Opetuksen tavoitteet

Uskonnon opetuksen tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää kulttuurista lukutaitoa niin, että hän ymmärtää niiden merkitystä ja vaikutusta yksilön ja yhteisön elämässä sekä yhteiskunnassa ja kulttuurissa
- perehtyy oman uskonnon erityispiirteisiin sekä sen opilliseen muotoutumiseen ja kulttuuriseen perintöön maailmassa
- saa käsityksen uskontojen vaiheista ja merkityksestä Euroopassa ja maailmassa
- ymmärtää uskon ja tieteellisen tiedon suhdetta sekä uskonnollisen kielen ja symboliikan erityispiirteitä
- tuntee uskontojen tutkimuksen keskeisiä näkökulmia ja menetelmiä
- ymmärtää uskontojen sisäistä moninaisuutta, ja tunnistaa uskontoihin ja kulttuureihin liittyvän pyhän ja osaa ottaa sen toiminnassaan huomioon
- kykenee rakentamaan, jäsentämään ja arvioimaan omaa maailmankatsomustaan ja kulttuuri-identiteettiään
- saa välineitä ymmärtää ihmisiä, joilla on erilainen vakaumus ja antaa valmiuksia toimia eri kulttuureista tulevien ja eri tavoin ajattelevien ihmisten kanssa
- oppii arvostamaan oman ja muiden kulttuurien uskonnollista ja katsomuksellista perinnettä
- saa valmiuksia uskontojen ja katsomusten tarkasteluun ihmisoikeusnäkökulmista ja oppii kunnioittamaan ihmisoikeuksia
- saa valmiuksia toimia vastuullisena ja aktiivisena kansalaisena osana suomalaista, eurooppalaista ja globaalia yhteisöä
- hallitsee uskonnollisiin ja eettisiin kysymyksiin liittyviä ajattelu- ja keskustelutaitoja sekä uskontoihin liittyvän tiedon itsenäistä hankintaa ja kriittistä arviointia.

Arviointi

Arvioinnin tulee ohjata ja kannustaa opiskelijoita oman oppimisprosessin pitkäjänteiseen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. Uskonnon opetuksessa arviointi kohdistuu uskontoihin liittyvään tiedon hallintaan, soveltamiseen ja arvioimiseen sekä katsomuksellisten dialogitaitojen hallintaan. Arvioinnissa tulee korostua katsomukselliseen yleissivistykseen ja vuorovaikutukseen liittyvät taidot.

Evankelis-luterilainen uskonto

Pakolliset kurssit

Kurssi 1. Juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

Tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää uskonnollisten ja ei-uskonnollisten katsomusten luonnetta ja monimuotoisuutta
- osaa jäsentää uskontoa ilmiönä sekä tiedonalana ja ymmärtää uskontojen sisäistä moninaisuutta
- tuntee juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, niiden keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan
- saa valmiuksia keskustella juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä

Sisällöt

- uskonnon ja uskonnottomuuden määrittely ja tutkiminen
- nykyajan uskonnollisuus: maailman ja Suomen uskontotilanne, uskonnollisuuden erilaisia tulkintoja, sekularisaatio ja uskonnottomuus
- Lähi-idän monoteististen uskontojen kulttuuritausta, synty sekä niiden keskeiset ja yhteiset piirteet
- pyhien kirjojen synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa
- juutalaisuuden ja islamin suuntauksat ja tulkinnat, etiikka, elämäntapa ja suhde yhteiskuntaan eri puolilla maailmaa
- juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin merkitys länsimaiselle kulttuuripiirille

Kurssi 2. Maailmanlaajuinen kristinusko

Tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää kristinuskon merkitystä yksilön, kulttuurin ja yhteiskunnan näkökulmasta
- perehtyy kristinuskon erilaisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin eri puolilla maailmaa
- tuntee kristinuskon keskeiset suuntauksat ja niiden syntytaustan ja pystyy vertailemaan niiden keskeisiä ajatuksia
- osaa analysoida ajankohtaista kristinuskoon liittyvää keskustelua

Sisällöt

- kristinusko, sen asema ja kulttuurivaikutukset eri maanosissa
- katolisen, ortodoksisen ja protestanttisen kristillisyyden synty, erityispiirteet, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset
- karismaattinen kristillisuus ja kontekstuaalinen teologia
- kristillisperäisten uskontojen pääpiirteet
- ihmisoikeusetiikka ja uskonnonvapaus, ekumenia ja katsomusten dialogi
- uskonnollisuuden luonne ja uskonnon asema Euroopassa
- ajankohtaisia kristinuskoon ja katsomusten kohtaamiseen liittyviä kysymyksiä

Syventävät kurssit

Kurssi 3. Maailman uskontoja

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneitä uskontoja osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan
- tuntee Intiassa ja Kiinassa syntyneiden uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa
- tietää luonnonuskontojen levinneisyyden ja keskeiset piirteet
- perehtyy uusien uskonnollisten liikkeiden taustaan ja keskeisiin piirteisiin
- saa välineitä toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä

Sisällöt

- luonnonuskontojen keskeiset piirteet
- hindulainen maailmankuva ja elämäntapa sekä hindulaisuuden monimuotoisuus ja vaikutukset Intian kulttuuriin, yhteiskuntaan ja politiikkaan
- sikhiläisyyden ja jainalaisuuden keskeiset piirteet
- buddhalainen elämäntapa sekä buddhalaisuuden opetukset, suuntaukset ja keskeiset vaikutukset Aasian kulttuureihin ja yhteiskuntiin
- Kiinan vanhan kansanuskon, kungfutselaisuuden ja taolaisuuden keskeiset piirteet ja vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan, Kiinan nykypäivän uskontotilanne
- shintolaisuus Japanin etnisenä uskontona sekä uskontojen vaikutus yhteiskuntaan ja politiikkaan Japanissa
- Intian ja Kaukoidän uskontojen asema ja vaikutus länsimaissa
- uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä

Kurssi 4. Uskontojen merkitys suomalaisessa yhteiskunnassa

Tavoitteet

Opiskelija

- tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen moniarvoisessa nyky-Suomessa
- perehtyy uskontojen vaikutukseen ja merkitykseen julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla
- ymmärtää, että tietoa uskonnoista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla
- osaa analysoida uskonnonvapautteen ja uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen liittyvää ajankohtaista keskustelua

- saa valmiuksia toimia aktiivisena kansalaisena ja yhteiskunnan jäsenenä

Sisällöt

- Suomen uskonnollinen kenttä, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio
- uskonnollisten yhteisöjen muodot ja niiden suhde yhteiskuntaan
- uskonnot yhteiskunnan muokkaajina Suomessa
- uskonto ja uskonnolliset yhteisöt suomalaisessa lainsäädännössä, uskonnon- ja katsomuksenvapaus, yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyvät kysymykset sekä ihmisoikeuskysymykset mukaan lukien ihmisoikeusloukkaukset uskonnoissa
- uskonnollisen johtajuuden muodot ja vallankäyttö uskonnollisissa yhteisöissä
- uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla ja politiikassa
- uskontojen vaikutus työelämässä ja taloudessa sekä yritysten globaali vastuu
- uskontojen rooli ja merkitys kolmannen sektorin toimijoina
- uskonnon merkitys yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa
- uskonnottomuus, uskontokritiikki ja uskonnoton tapakulttuuri Suomessa
- osana kurssia voidaan toteuttaa vapaaehtoisprojekti tai perehtyä katsomusten yhteiskunnalliseen toimintaan

Kurssi 5. Uskonto taiteessa ja populaarikulttuurissa

Tavoitteet

Opiskelija

- hahmottaa uskonnon ja taiteen suhdetta: uskonnollisen taiteen ja arkkitehtuurin merkitystä uskonnoille ja uskontojen merkitystä taiteen kehitykselle
- perehtyy siihen, miten uskonnollisen taiteen kautta ilmaistaan uskonnon, erityisesti kristinuskon, keskeisiä oppeja
- tutustuu uskonnolliseen symboliikkaan ja siihen, miten taiteessa ja populaarikulttuurissa käsitellään uskonnollisia teemoja

Keskeiset sisällöt

- uskonnon, taiteen ja populaarikulttuurin eri muotojen vuorovaikutus
- Raamatun kertomusten ja kristillisen opin erilaisten tulkintojen tarkastelu taiteen eri muotojen avulla
- kristinuskon ja suomalainen kulttuuriperintö
- uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuureissa
- uskontojen ja katsomusten näkyminen nykyaikaisessa ja populaarikulttuurissa
- uskonnollisten tilojen arkkitehtuuri uskonnon ja sen erityispiirteiden kuvaajana

Kurssi 6. Uskonnot mediassa

Tavoitteet

Opiskelija

- tutustuu mediassa esiintyviin ajankohtaisiin teemoihin, jotka kytkeytyvät uskontoon
- osaa analysoida uskonnon ja median välisiä suhteita
- tuntee uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla
- pystyy arvioimaan kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä
- perehtyy syvällisemmin yhteen uskonnontutkimuksen alaan, osallistuu uskontoon liittyvän mediasisällön tuottamiseen tai laatii media-analyysin

Sisällöt

- uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttö eri medioissa
- uskontojen mediajulkisuus
- uskonnollinen media ja median hyödyntäminen uskonnoissa
- median vaikutus uskontoilmiöihin, esimerkiksi asenteet ja uskontoihin liittyvät mielikuvat, uskonnot ja konfliktit, uskonnot ja rauhan rakentaminen, uskontokritiikki
- uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla: uskontotiede ja teologia sekä taiteentutkimus, kulttuurintutkimus ja yhteiskuntatieteet
- perehtyminen yhteen uskonnontutkimuksen alaan, uskontoon liittyvän mediasisällön tuottaminen tai media-analyysi